

آیین بر این است که سالخوردگان بیش تر از گذشته‌ها می‌گویند و بر دستاوردهای گذشته‌ی خود می‌بالند اما جالب است که «دراکر» همواره از آینده می‌گوید و چشم بر آینده دارد. حتی وقتی از او پرسیدند کدام کتاب را بیش از همه دوست داری؟ پاسخ داد: «کتابی که در آینده می‌خواهم بنویسم.»

از مهم‌ترین آثار این استاد بزرگ علم مدیریت، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

مدیر اثربخش، فرجام انسان اقتصادی، ساختن برای ماندن، آیین مدیریت، نشانه‌های فردا، مدیریت در جامعه‌ی آینده و...
آن چه در ادامه می‌آید، گزیده و منتخبی از اندیشه‌ها و افکار پدر مدیریت نوین «پیتر دراکر» است که از نوشته‌ها و آثار این دانشمند بزرگ به‌ویژه از کتاب «روزنوشت پیتر دراکر» اقتباس گردیده و بیش تر به مقوله‌های مدیریت دانش، منابع انسانی، انتصابات و مدیریت تغییر می‌پردازد:

- یک‌بار به دنیا می‌آییم ولی می‌توانیم بارها زندگی کنیم. این یک واقعیت است که تنها یک‌بار به دنیا می‌آییم ولی با استفاده از تجربیات کارآزمودگان و افراد صاحب تجربه، گویا در حاصل زندگی آنان شریک شده و چنین است که می‌توانیم بارها زندگی کنیم.
- دنیا را به دو شیوه می‌توان تغییر داد: با قلم (با به‌کارگیری اندیشه) و با شمشیر (با به‌کارگیری زور). «دراکر» خود راه اول را انتخاب نمود و ذهن و اندیشه‌ی هزاران شمشیردار را متحول ساخت.
- بسیار خطرناک است اگر به‌خاطر حفظ یک فرآورده، خدمت یا فرآیند کهنه

«پیتر دراکر» پدر مدیریت نوین، در سال ۱۹۰۹ در «وین» متولد شد. در سن ۲۹ سالگی، به آمریکا مهاجرت کرد و تا پایان عمر خود، در «کالیفرنیا» زندگی می‌کرد. او ۳۵ عنوان کتاب نوشته است که به بیش از ۲۰ زبان ترجمه شده‌اند. از این ۳۵ عنوان کتاب (بالغ بر ۱۰,۰۰۰ صفحه)، ۱۵ عنوان در ارتباط با مدیریت است. او بیش از ۲۰ سال، استاد مدیریت در دانشکده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه «نیویورک» بود.

«پیتر دراکر» در آمریکا و دیگر کشورها به‌عنوان متفکر، نویسنده و سخنران اثرگذار بر سازمان‌های معاصر، شناخته شده و در نوشته‌ها و آثارش، نگاه ویژه‌ای به مدیریت دانش آموز و سازمان‌های دانش‌محور دارد. او در سال ۱۹۹۷ یعنی در سن ۸۸ سالگی، روی جلد مجله‌ی «فوربز» به‌عنوان «هنوز جوان‌ترین ذهن» معرفی شد. این نام‌گذاری و لقب، برگرفته از جمله‌ی زیبای «هنری فورد» بود که می‌گوید: «هر کس یادگیری را متوقف کند، پیر است؛ خواه در سن ۲۰ سالگی باشد، خواه ۸۰ سالگی و هر کس به یادگیری ادامه دهد و آن را متوقف نکند، همواره جوان می‌ماند.» و مجله‌ی «بیزنس ویک» در یکی از شماره‌های خود، او را «ماندگارترین متفکر مدیریت زمان ما» و بار دیگر او را با عنوان «مردی که مدیریت را اختراع کرد» معرفی نمود.

روزنوشت «پیتر دراکر» آخرین اثر این اندیشمند است. «دراکر» در آخرین سال‌های عمر ۹۶ ساله‌ی خود، هر سال یک کتاب می‌نوشت و با ورود به عصر اطلاعات، دربند آموخته‌های زمان مصرف گذشته‌ی خود، باقی‌نماند و با شهامت، به نقد آن‌چه گفته و نوشته بود، پرداخت.

اندیشه‌های پیتر دراکر

پدر مدیریت نوین

هولناک‌ترین دیوارها،
آن‌هایی هستند که در فکر و ذهن ما
به وجود می‌آیند.

عجایب هفت گانه

معلمی از دانش آموزان خواست تا عجایب هفت گانه‌ی جهان را فهرست وار بنویسند. دانش آموزان شروع به نوشتن کردند. معلم نوشته‌ها را جمع آوری کرد. با آن که همه‌ی جواب‌ها یکی نبودند، اما بیش تر دانش آموزان به موارد زیر اشاره کرده بودند:

اهرام مصر، تاج محل، کانال پاناما، کلیسای سن پیترو، دیوار بزرگ چین و...

در میان نوشته‌ها، کاغذ سفیدی به چشم می خورد. معلم پرسید: «این کاغذ سفید مال چه کسی ست؟» یکی از دانش آموزان دست خود را بالا برد. معلم پرسید: «دخترم! تو چرا چیزی ننوشتی؟» دخترک جواب داد: «عجایب موجود در جهان، خیلی زیاد هستند و من نمی توانم تصمیم بگیرم کدام را بنویسم.» معلم گفت: «بسیار خوب، هر چه در ذهنت هست، به من بگو، شاید بتوانم کمکت کنم!» در این هنگام، دخترک مکثی کرد و گفت: «به نظر من عجایب هفت گانه‌ی جهان عبارتند از: لمس کردن، چشیدن، دیدن، شنیدن، احساس کردن، خندیدن و عشق ورزیدن» پس از شنیدن سخنان دخترک، کلاس در سکوتی محض فرو رفت.

آری! عجایب واقعی، همین نعمت‌هایی هستند که ما آن‌ها را ساده و معمولی می‌انگاریم و به سادگی از کنارشان عبور می‌کنیم.

مسعود لعلی

یا منسوخ شده، جلوی فرآورده، خدمت یا فرآیند جدید و رو به رشد را بگیریم. هیچ کاری دشوارتر و پرهزینه‌تر و نیز بی‌معناتر از تلاش برای جلوگیری از گنبدیدن لاشه نیست.

«پیترو دراکر» سازمان یادگیرنده را به ارکستری تشبیه می‌کند که در آن هر کس ساز خود را می‌زند اما نکته‌ی مهم، این است که تمامی نوازندگان، عمیقاً تابع و مرتبط با رهبر ارکستر (مدیریت ارشد سازمان) هستند و بدیهی‌ست نتیجه‌ی کار، یک آهنگ موزون خواهد بود.

■ «پیترو دراکر» معتقد است نوآوری، نوعی ویران‌گری خلاق است چراکه سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های دیروز را منسوخ می‌کند. او می‌گوید: «به اندازه‌ی در نوآوری و فن‌آوری‌های نوین، سرمایه‌گذاری کنید که برای روزی که کسب و کار سودآورتان، منسوخ می‌شود، آماده باشید.»

■ پیش آهنگ تغییر باشید. پیش دستی کنید و با پیش آهنگ شدن در تغییر، به استقبال آینده بروید. در زمانه‌ی کنونی که عصر دگرگونی‌های ساختاری و سریع می‌باشد، تنها افراد و سازمان‌هایی زنده می‌مانند که پیش آهنگ تغییر باشند.

■ «پیترو دراکر» در مورد گزینش مدیران و انتصابات می‌گوید: «در گزینش مدیران و انتصابات، همواره از خود بپرسید که آیا حاضرید دختر یا پسر شما برای چنین فردی کار کند؟ آیا می‌پسندید فرزندان‌تان شبیه این آدم شوند؟ به نظر من جواب این سؤال، تکلیف را یک‌سره می‌کند.»

■ نخستین نشانه‌ی زوال هر صنعت (سازمان) از دیدگاه «دراکر» از بین رفتن جاذبه‌ی آن برای افراد توانا و باصلاحیت است.

■ «پیترو دراکر» در خصوص انتقال تجربیات و مستندسازی یافته‌ها می‌گوید: «دوست دارید در آینده و پس از رفتن‌تان از سازمان، شما را به چه خاطر یاد کنند؟ چه خاطرات، آثار و یادگارهایی را تصمیم دارید در سازمان به جای گذارید؟»

■ ناراضی بودن از درآمد و مزایا، یک انگیزه‌کش قوی است.

■ دانش‌گرا می‌دانند که توان جابه‌جا شدن را دارند؛ هم می‌توانند جابه‌جا شوند و هم به خودشان اعتماد دارند پس باید با آنان مانند داوطلب رفتار کرد؛ مانند رفتاری که داوطلبان شاغل در سازمان‌های غیرانتفاعی دارند. اولین چیزی که دانش‌گرا می‌خواهند بدانند، این است که سازمان قصد دارد چه کند و به کجا رود. علاوه بر این، به دستاوردها و مسؤولیت‌های شخصی علاقه‌مندند. پس باید به آنان کار مناسب داد. دانش‌گرا توقع دارند همواره فرصت یادگیری و آموزش داشته باشند و بالاتر از همه، توقع احترام دارند، نه برای خودشان، بلکه برای دانشی که فرا گرفته‌اند. دانش‌گرا دوست دارند در حوزه‌ی کار، خودشان تصمیم بگیرند.

■ «پیترو دراکر» در خصوص رابطه‌ی آموزش با مسؤولیت‌پذیری می‌گوید: «به کارکنان سازمان خود مسؤولیت بدهید به شرطی که قبلاً به آنان آموزش مربوط به پذیرش این مسؤولیت را داده باشید.»

■ با هر کس که کار می‌کنید، شأن و شخصیت او را پاس دارید زیرا انسان است.

■ هیچ کس را نباید بر مسندی بزرگ نشانند مگر آن که مدیریت ارشد، بخواهد منش او، سرمشق زیردستان شود.

■ بهتر است خودتان فرآورده‌ها، فرآیندها یا خدمات کهنه‌ی خود را منسوخ کنید نه رقیب.

مهندس فرشیید مؤمنی‌فراهانی

کارشناس ارشد تحقیق و توسعه شرکت پالایش نفت تهران